

**PARLEMENT DE LA RÉGION DE
BRUXELLES-CAPITALE**

SESSION ORDINAIRE 2015-2016

28 JUIN 2016

PROPOSITION DE RÉOLUTION

**relative aux coordinations interrégionales en
matière de prévention des inondations et de
qualité des eaux dans la vallée de la Senne**

RAPPORT

fait au nom de la commission
de l'Environnement et de l'Énergie

par Mme Barbara d'URSEL-
de LOBKOWICZ (F)

Ont participé aux travaux de la commission :

Membres effectifs : MM. Ahmed El Ktibi, Emin Özkara, Julien Uyttendaele, Mme Viviane Teitelbaum, M. Eric Bott, Mme Barbara d'Ursel-de Lobkowicz, MM. Pierre Kompany, Arnaud Pinxteren, Mme Els Ampe, M. Jef Van Damme, Mme Annemie Maes.

Autres membres : MM. Zahoor Ellahi Manzoor, Vincent De Wolf, Amet Gjanaj.

Voir :

Document du Parlement :

A-68/1 – 2014/2015 : Proposition de résolution.

**BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK
PARLEMENT**

GEWONE ZITTING 2015-2016

28 JUNI 2016

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**betreffende de intergewestelijke coördinatie
voor de preventie van overstromingen en
de kwaliteitsbewaking van het water
in de Zennevallei**

VERSLAG

uitgebracht namens de commissie
voor het Leefmilieu en de Energie

door mevr. Barbara d'URSEL-
de LOBKOWICZ (F)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heren Ahmed El Ktibi, Emin Özkara, Julien Uyttendaele, mevr. Viviane Teitelbaum, de heer Eric Bott, mevr. Barbara d'Ursel-de Lobkowicz, de heren Pierre Kompany, Arnaud Pinxteren, mevr. Els Ampe, de heer Jef Van Damme, mevr. Annemie Maes.

Andere leden : de heren Zahoor Ellahi Manzoor, Vincent De Wolf, Amet Gjanaj.

Zie:

Stuk van het Parlement :

A-68/1 – 2014/2015 : Voorstel van resolutie.

I. Exposé introductif de M. Arnaud Pinxteren et de Mme Annemie Maes, premier et deuxième coauteurs de la proposition de résolution

M. Arnaud Pinxteren remercie d'emblée les députés ayant cosigné la proposition de résolution, qui témoignent de la nécessité de transcender les clivages linguistiques et ceux qui séparent la majorité de l'opposition, quand il s'agit de l'eau, car elle ne connaît pas de frontière.

Mme Annemie Maes se félicite que la proposition de résolution, initialement déposée le 10 mars 2014, sous la précédente législature, puisse derechef être examinée. En effet, l'eau ignore les limites régionales et exige une étroite collaboration entre les autorités chargées de la gestion de l'eau, en ce compris les communes et les provinces concernées. La Senne parcourt les trois régions du Royaume. Elle a occasionné de graves inondations en 2010, qui ont poussé ces trois entités à affronter de concert ces défis. Les trois parlements régionaux ont d'ailleurs tenu des réunions communes à ce sujet et ont effectué des visites de terrain. Il est apparu que l'échange d'informations est d'une importance déterminante, ainsi qu'une gestion de crise concertée.

M. Arnaud Pinxteren ajoute que la gestion de l'eau organisée par la réglementation européenne, visant la prévention des inondations et la restauration de la qualité de l'eau, ne peut se concevoir, concernant le bassin de la Senne, qu'au travers d'une concertation étroite entre les régions traversées par cette rivière, au moyen d'un plan d'action conjoint. De grands progrès ont certes été réalisés depuis les inondations de 2010, mais une coopération formalisée fait toujours défaut. Cette dernière devrait être intégrée à terme dans les missions de la future communauté métropolitaine de Bruxelles, car elle correspond aux missions assignées à cette communauté par la loi spéciale du 19 juillet 2012.

II. Discussion générale

M. Vincent De Wolf appuie la proposition de résolution. Pour rappel, le territoire de la Région de Bruxelles-Capitale est composé de trois grands environnements (plateaux, pentes et vallées) ayant une géologie fondamentalement différente. Ces environnements sont différemment affectés par les problèmes causés par les eaux pluviales et il convient d'apporter une solution de gestion des eaux adéquate à chaque type de milieu. La gestion de l'eau doit se concevoir de manière globale, indépendamment des frontières administratives mais en

I. Inleidende uiteenzettingen van de heer Arnaud Pinxteren en van mevrouw Annemie Maes, respectievelijk eerste en tweede mede-indiener van het voorstel van resolutie

De heer Arnaud Pinxteren begint zijn inleiding met een dankwoord voor de volksvertegenwoordigers die het voorstel van resolutie hebben medeondertekend. Ze getuigen van de noodzaak om de tegenstellingen tussen de taalgroepen en tussen de meerderheid en de oppositie te overstijgen wanneer het over het water gaat, want water heeft geen grenzen.

Het verheugt mevrouw Annemie Maes dat het voorstel van resolutie, dat oorspronkelijk was ingediend op 10 maart 2014 tijdens de vorige zittingsperiode, opnieuw besproken kan worden. Het water stopt immers niet aan de gewestgrenzen en vereist nauwe samenwerking tussen de overheden belast met het waterbeheer, met inbegrip van de betrokken gemeenten en provincies. De Zenne stroomt door de drie Gewesten van het Koninkrijk. De rivier heeft zware overstromingen veroorzaakt in 2010, die de drie deelgebieden ertoe gebracht hebben die uitdagingen gezamenlijk aan te gaan. De drie gewestparlementen hebben trouwens gezamenlijke vergaderingen over het probleem gehouden en zijn ter plaatse gaan poolshoogte nemen. Er is gebleken dat informatie-uitwisseling en gezamenlijk crisisbeheer van doorslaggevend belang zijn.

De heer Arnaud Pinxteren voegt eraan toe dat het waterbeleid dat georganiseerd wordt door de Europese regelgeving die ertoe strekt overstromingen te voorkomen en de kwaliteit van het water weer op peil te brengen, wat het stroomgebied van de Zenne betreft, enkel vorm kan krijgen als de gebieden waardoor de rivier stroomt, via een gezamenlijk actieplan nauw overleg plegen. Sinds de overstromingen van 2010 is er weliswaar grote vooruitgang geboekt, maar er is nog altijd geen officiële samenwerking. Die laatste zou op termijn moeten worden geïntegreerd in de opdrachten van de toekomstige hoofdstedelijke gemeenschap van Brussel, want zo'n samenwerking stemt overeen met de taken die de bijzondere wet van 19 juli 2012 aan die gemeenschap heeft verleend.

II. Algemene bespreking

De heer Vincent De Wolf steunt het voorstel van resolutie. Ter herinnering, het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bestaat uit drie grote omgevingen (plateaus, heuvels en valleien) die een fundamenteel verschillende geologie hebben. Die omgevingen worden anders getroffen door de problemen ten gevolge van het regenwater en voor elk type omgeving dient er een adequate oplossing voor het waterbeheer te worden gevonden. Het waterbeheer moet allesomvattend worden opgevat, los van de administratieve grenzen, maar volgens de topografische kenmerken van de omgevingen.

fonction des caractéristiques de l'environnement topographique.

L'imperméabilisation des sols entraîne des risques de fissuration du sous-sol et son instabilité. Elle augmente les volumes et débits ruisselés et les pollutions lessivées. Elle empêche la réalimentation naturelle de nos ressources souterraines et de surface. Par conséquent, l'eau de pluie n'alimente plus la nappe phréatique mais rentre directement dans les égouts. Cette eau d'égout aboutit maintenant trop vite dans la Senne et ses affluents et provoque dès lors des inondations.

En somme, des mesures de gestion de l'eau et d'aménagement du territoire prisent en amont de la vallée auront des conséquences pour le bas de la vallée. La Senne, qui prend sa source près de Soignies et se jette dans la Dyle au 'Zennegat' près de Malines, structure la plus grande partie du réseau hydrographique bruxellois.

De manière générale, la Senne est très sinueuse et à l'origine une large bande de prairies humides s'étendait de part et d'autre de son lit. Le centre de la majorité des villages et villes qui la bordent se trouvaient juste en dehors de ces prairies humides, mais Hal, Bruxelles et Vilvorde se trouvent pour partie dans ces zones humides, d'où le risque d'inondation qui existe depuis toujours en périodes de crue. La pente des affluents de la Senne (Maelbeek, Broekbeek, Neerpedebeek, Vogelzangbeek, Woluwe) est faible en rive gauche et plus raide en rive droite. Il en résulte une discordance dans l'évacuation des pluies, ce qui induit un comportement du réseau de collecte des eaux particulièrement complexe.

Or, en matière de prévention des inondations dans la vallée de la Senne, de la qualité de ses eaux et de restauration de son bon état, il n'existe à proprement parler pas de coordination formelle entre les autorités publiques. C'est pourquoi l'intervenant soutient la proposition de résolution.

M. Ahmed El Ktibi cite en préambule le poète élégiaque grec Phocylide de Milet : « *Ne mets pas ta confiance dans le peuple ; il est toujours inconstant. Le peuple, le feu et l'eau ne peuvent être domptés* ». C'était certes il y a 2.600 ans, avant la création de la démocratie moderne qui a donné le pouvoir au peuple au lieu de tenter de le dompter, et même avant l'instauration de la démocratie athénienne.

Il avait cependant raison quant au feu et à l'eau. À défaut de pouvoir dompter l'eau, nous pouvons lui donner tort en tentant modestement de mieux la gérer. La création lente et coûteuse de bassins d'orage que la Région bruxelloise a initiée dans les zones fréquemment inondées doit être envisagée dans une perspective interrégionale dans le cas de ce cours d'eau qu'est la Senne, qui se rit des frontières administratives de nos trois Régions.

Het ondoordringbaar geraken van de bodems leidt tot risico's op scheuren in de ondergrond en instabiliteit. Het verhoogt de volumes en het debiet van het druiwater en de uitlopende verontreinigingen. Het belet de natuurlijke recycling van onze ondergrondse en bovengrondse hulpbronnen. Bijgevolg wordt de grondwaterlaag niet langer gevoed door het regenwater, dat rechtstreeks de riolen instroomt. Het rioolwater komt dan te snel in de Zenne en de zijrivieren en veroorzaakt bijgevolg overstromingen.

Kortom, maatregelen voor het waterbeheer en de ruimtelijke ordening die stroomopwaarts van de vallei worden getroffen, hebben gevolgen voor het lager gelegen deel van de vallei. De Zenne, die nabij Zinnik ontspringt en aan het 'Zennegat' dicht bij Mechelen in de Dijle stroomt, structureert het grootste deel van het Brussels hydrografisch netwerk.

In het algemeen is de Zenne een zeer kronkelige rivier en oorspronkelijk lagen er aan weerszijden van de bedding brede oppervlakten vochtige weilanden. Het centrum van de meeste dorpen en steden die langs de Zenne lagen, bevond zich juist buiten die vochtige gebieden, maar een deel van Halle, Brussel en Vilvoorde ligt er wel in. Vandaar het overstromingsrisico dat sinds jaar en dag bestaat tijdens periodes van hoogwater. De helling van de zijrivieren van de Zenne (Maelbeek, Broekbeek, Neerpedebeek, Vogelzangbeek en Woluwe) is laag aan de linkeroever en steiler aan de rechteroever. Daaruit volgt een onevenwicht bij het evacueren van het regenwater, wat leidt tot een zeer complex netwerk voor het opvangen van het water.

Wat de preventie van de overstromingen in de Zennevallei, de kwaliteit van het water en het herstel ervan betreft, bestaat er eigenlijk geen officiële coördinatie tussen de overheden. Daarom steunt de spreker het voorstel van resolutie.

Bij wijze van inleiding citeert de heer Ahmed El Ktibi de Griekse treurdichter Phocylides van Milet: "*Vertrouw het volk niet: het is altijd wispelturig. Het volk, het vuur en het water kunnen niet getemd worden.*". Die uitspraak dateert weliswaar van 2.600 jaar geleden, vóór de invoering van de moderne democratie, die de macht aan het volk heeft gegeven in plaats van te trachten het te onderwerpen en zelfs van vóór de invoering van de Atheense democratie.

Hij heeft echter gelijk over het vuur en het water. We kunnen het water niet temmen, maar we kunnen het in bedwang houden door het op onze bescheiden wijze beter trachten te beheren. De trage en dure aanleg van stormbekkens waarmee het Brussels Gewest is begonnen in de regelmatig overstroomde gebieden, moet worden geplaatst in een interregionaal perspectief in het geval van de Zenne, die geen rekening houdt met de administratieve

La proposition de résolution vise à établir davantage de collaboration, d'échanges, de partages de bonnes pratiques et de renforcer les coopérations qui existent déjà entre nos trois Régions dans les politiques de prévention des inondations dans la vallée de la Senne.

Comme l'affirme la proposition, il n'est que de bon sens que la collaboration interrégionale en matière de gestion de la prévention dans la vallée de la Senne soit inscrite dans les missions de la communauté métropolitaine que M. El Ktibi appelle de ses vœux.

M. Eric Bott soutient la proposition de résolution. L'actualité démontre à nouveau à quel point les inondations sont un drame pour les foyers qui en sont victimes. Il est heureux que la plupart des groupes politiques aient pu s'accorder sur la proposition, qui appelle une concertation, bien nécessaire, entre les trois régions. Le Parlement wallon a d'ailleurs exprimé ce même vœu, par le biais d'une résolution du 11 avril 2014. Il faut établir une concertation formelle entre les trois régions pour prévenir les risques d'inondations de la Senne et en améliorer la qualité des eaux. Il en va de la protection du citoyen et de la prospérité économique de ce bassin.

M. Pierre Kompany se réjouit que la majorité des groupes politiques se soit rallié à cette proposition de résolution. C'est un bel exemple de bonne gouvernance, dans l'intérêt de tous. Celle-ci conforte l'intervenant dans l'idée que la communauté métropolitaine doit advenir et que la concertation portant sur la Senne y soit intégrée.

M. Jef Van Damme soutient avec joie la proposition de résolution.

III. Discussion et votes des considérants et du dispositif

Considérants

Les considérants ne suscitent aucun commentaire.

Vote

Les douze considérants sont adoptés à l'unanimité des 14 membres présents.

Dispositif

Le dispositif ne suscite aucun commentaire.

Vote

Les quatre tirets du dispositif sont adoptés à l'unanimité

grenzen van onze drie Gewesten.

Het voorstel strekt ertoe meer samenwerking, meer uitwisselingen en het delen van goede praktijken tot stand te brengen en de reeds bestaande samenwerking tussen onze drie Gewesten op het gebied van overstromingspreventie in de Zennevallei te versterken.

Zoals het voorstel bevestigt, getuigt het van gezond verstand dat de interregionale samenwerking voor de preventie in de Zennevallei wordt geïntegreerd in de taken van de hoofdstedelijke gemeenschap, waarvan de heer El Ktibi een voorstander is.

De heer Eric Bott steunt het voorstel van resolutie. De recente gebeurtenissen tonen opnieuw aan hoezeer overstromingen een drama zijn voor de gezinnen die er het slachtoffer van worden. Hij is ermee ingenomen dat de meeste politieke fracties het eens geraakten over het voorstel, dat oproept tot noodzakelijk overleg tussen de drie Gewesten. Het Waals Parlement heeft trouwens dezelfde wens geformuleerd in een resolutie van 11 april 2014. Er moet officieel overleg tussen de drie Gewesten tot stand worden gebracht om de overstromingsrisico's van de Zenne te voorkomen en de kwaliteit van het water te verbeteren. Het gaat om de bescherming van de burger en de economische welvaart van dat stroomgebied.

Het verheugt de heer Pierre Kompany dat de meeste politieke fracties het voorstel van resolutie steunen. Dat is een goed voorbeeld van goed bestuur in het belang van iedereen. Dat sterkt de spreker in zijn overtuiging dat de hoofdstedelijke gemeenschap er moet komen en dat het overleg over de Zenne tot haar takenpakket moet behoren.

De heer Jef Van Damme steunt volmondig het voorstel van resolutie.

III. Bespreking en stemmingen van de consideransen en het verzoekend gedeelte

Consideransen

De consideransen lokken geen commentaar uit.

Stemming

De twaalf consideransen worden aangenomen bij eenparigheid van de 14 aanwezige leden.

Verzoekend gedeelte

Het verzoekend gedeelte lokt geen commentaar uit.

Stemming

De vier streepjes van het verzoekend gedeelte worden

des 14 membres présents.

IV. Vote sur l'ensemble de la proposition de résolution

La proposition de résolution, dans son ensemble, est adoptée à l'unanimité des 14 membres présents.

- *Confiance est faite à la rapporteuse pour la rédaction du rapport.*

La Rapporteuse,

Barbara d'URSEL-
de LOBKOWICZ

La Présidente,

Viviane TEITELBAUM

aangenomen bij eenparigheid van de 14 aanwezige leden.

IV. Stemming over het geheel van het voorstel van resolutie

Het voorstel van resolutie wordt in zijn geheel aangenomen bij eenparigheid van de 14 aanwezige leden.

- *Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.*

De Rapporteur,

Barbara d'URSEL-
De LOBKOWICZ

De Voorzitter,

Viviane TEITELBAUM